

Dr n. med. Stefan Karczmarewicz

na blogu lekarskim podejmuje tematy z zakresu medycyny. Analizuje m.in. zachowania stymulatora w silnym polu magnetycznym oraz pracę serca pacjenta.

Niezbędnik pacjenta

Co należy zrobić po wysokoenergetycznym wyładowaniu implantowanego kardiowertera-defibrylatora (ICD)?

Wyładowanie wysokoenergetyczne służące umiarowaniu zaburzeń rytmu serca i chroniące przed całkowitym zatrzymaniem jego akcji jest podstawową terapią dostarczaną przez ICD, służącą ratowaniu chorych przed nagłym zgonem sercowym. Co powinien zrobić pacjent, który takie wyładowanie odczuje?

Po pierwsze – jak rozpoznać, że wyładowanie ICD miało miejsce? Większość osób, które doznały takiego wyładowania, opisuje je zgodnie jako bolesne uderzenie w klatkę piersiową, a konkretnie w przednią jej część, czyli okolicę przedsercową. Uderzenie jest przy tym odczuwane jako wychodzące z wnętrza klatki piersiowej. Rodzaj reakcji pacjenta na odczute wyładowanie powinien zależeć przede wszystkim od 2 czynników: liczby wyładowań oraz okoliczności, w jakich one (lub ono) nastąpiły.

KIEDY JECHAĆ DO NAJBLIŻSZEGO SZPITALA

Jeżeli wyładowań było więcej niż 3 w ciągu 24 godzin, to należy bezzwłocznie zgłosić się do najbliższego szpitala. Lepiej oczywiście, żeby był to jednocześnie ośrodek wszczepiający i kontrolujący ICD. Jednak jeżeli w niewielkiej odległości takiego miejsca nie ma, to zwykły szpital, do którego pacjent dotrze najszybciej, jest znacznie lepszym wyborem. Jeżeli pacjent odczuł 2 (ale nie więcej!) wyładowania, które nastąpiły po sobie w krótkim czasie,

to powinien pilnie (choć niekoniecznie natychmiast) zgłosić się do najbliższego ośrodka wszczepiającego i kontrolującego ICD.

Jeżeli pacjent odczuł 1 wyładowanie, to sposób jego reakcji powinien zależeć przede wszystkim od okoliczności, w jakich ono nastąpiło.

Jeśli było poprzedzone bólem w klatce piersiowej, utratą przytomności albo dusznością, należy bezzwłocznie zgłosić się do najbliższego szpitala. Tak samo należy postąpić w sytuacji, gdy w godzinach poprzedzających wyładowanie pacjent cierpiał na biegunkę albo wymioty. Również silny uraz klatki piersiowej – na przykład na skutek wypadku samochodowego lub rowerowego bezpośrednio przed wyładowaniem – powinien być powodem bezzwłocznej konsultacji szpitalnej. Nawet wówczas, gdy same skutki urazu nie są na tyle duże, by ich leczenie wymagało hospitalizacji.

W sytuacjach gdy wyładowanie ICD nie było poprzedzone zauważalnymi, istotnymi dolegliwościami, warto zwrócić uwagę na okoliczności, w których nastąpiło. Wyładowanie budzące pacjenta w nocy powinno być powodem pilnej konsultacji szpitalnej.

KIEDY SKONSULTOWAĆ SIĘ Z OŚRODKIEM KONTROLUJĄCYM ICD

W pozostałych sytuacjach pacjent powinien po wyładowaniu skontaktować się – najlepiej telefonicznie – z ośrodkiem kontrolującym ICD. Dobrze by było, gdyby przed rozmową przypomniał sobie, czy może określić prawdopodobną przyczynę wyładowania – na przykład większy wysiłek albo silne zdenerwowanie. Ważne jest również w miarę precyzyjne opisanie dolegliwości poprzedzających wyładowanie, jeżeli takie były. Szczególnie istotne jest określenie, czy przed wyładowaniem pacjent odczuwał kołatanie serca, napad silnych zawrotów głowy lub uczucie silnej słabości.

Jeżeli wyładowanie, a zwłaszcza nawracające wyładowania występują zawsze przy określonym ruchu ramienia albo przy konkretnej pozycji ciała pacjenta, należy koniecznie o tym powiedzieć podczas badania lub rozmowy telefonicznej. Znalezienie tego rodzaju związku przyczynowo-skutkowego zdarza się niezbyt często. Jednak jego stwierdzenie, jeżeli istnieje, bardzo ułatwia szybkie, właściwe rozpoznanie przyczyny wyładowań ICD.

NIE MOŻNA BAGATELIZOWAĆ WYŁADOWAŃ

Najgorszą, bo potencjalnie najbardziej szkodliwą dla pacjenta postawą jest, by wyładowanie, a zwłaszcza liczne wyładowania „przeczekać”, nie szukając pomocy w placówkach opieki zdrowotnej. Tego rodzaju zachowanie może w konsekwencji prowadzić nawet do zagrożenia życia chorego. ■

JEŚLI DOŚWIADCZYSZ JEDNEGO WYŁADOWANIA

BEZ OBJAWÓW

ZADZWOŃ

DO SWOJEGO LEKARZA LUB OŚRODKA, ZRÓB TELETRANSMISJĘ DANYCH, ZANOTUJ, CO ROBIŁEŚ I JAK SIĘ CZUŁEŚ PRZED WYŁADOWANIEM

Z OBJAWAMI

(BÓL W KLATCE PIERSIOWEJ/ UCISK, ZAWROTY GŁOWY/ DEZORIENTACJA, SZYBKIE BICIE SERCA, SKRÓCONY ODDECH, ZAWROTY GŁOWY, ZŁE SAMOPOCZUCIE)

ZADZWOŃ

DO SWOJEGO LEKARZA LUB OŚRODKA NATYCHMIAST, ZADZWOŃ POD NUMER 911 LUB 112

ZRÓB TELETRANSMISJĘ

DANYCH; JEŚLI TO MOŻLIWE, ZANOTUJ, CO ROBIŁEŚ I JAK SIĘ CZUŁEŚ PRZED WYŁADOWANIEM

JEŚLI DOŚWIADCZYŁEŚ WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO WYŁADOWANIA

(W CIĄGU 24 GODZIN)

NATYCHMIAST SKONTAKTUJ SIĘ Z LEKARZEM, ZADZWOŃ POD NUMER 911 LUB 112